

Leto XII.
28. 2. 1974

Kamnik ekstilec

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI TEKSTILNE TOVARNE »SVILANIT« KAMNIK

KAJ JE DELEGATSKI SISTEM IN KAJ OD NAS ZAHTEVA

Od jeseni lanskega leta, ko so tekle razprave o novi zvezni in republiški ustavi, smo se srečali z novim pojmom nosilca ljudske oblasti, delegata in delegacije. O delegatskem sistemu pa je še zlasti veliko izrečenega in napisanega v zadnjem mesecu, ko se pripravljamo na volitve od občin do federacije. Volitve so tako rekoč pred nami. Delovni ljudje v organizaciji združenega dela pa morajo opraviti še dva pomembna akta. Prvi akt v delegatskem sistemu, evidentiranje delegatov, je že za nami. Pred nami pa sta še dve nalogi, to je izbor in volitve kandidatov. Osnovno vodilo, na katerem sloni delegatski sistem, je uresničevanje delavčeve osnovne pravice in izpolnjevanje njegove osnovne dolžnosti, da namreč neposredno enakopravno in demokratično odloča o pogojih in rezultatih svojega dela in da neposredno ureja skupna vprašanja, ki so pomembna za nadaljnji družbeni in ekonomski razvoj družbe. Delovni ljudje izvršujejo te svoje pravice in dolžnosti ne kot neorganizirani posamezniki, temveč jih opravljajo povezani in združeni v svojih temeljnih samoupravnih skupnostih, kjer delajo in kjer prebivajo.

Klasičnega odbornika in poslanca, ki sta bila največkrat še vedno predvsem splošna in politična predstavnik svojih volivcev, bodo zamenjale delegacije delovnih ljudi, organiziranih v temeljnih samoupravnih skupnostih. Te delegacije bodo temeljni sestavni deli skupščin družbeno političnih skupnosti. Dosedanja občinska skupščina je n. pr. imela dva zbora in to zbor proizvajalcev in splošni zbor. Odbornike v prvi zbor so volili delovni ljudje v delovnih organizacijah, zdravstvu, prosveti in zasebni dejavnosti, v splošni zbor pa so volili vsi občani svojega terenskega odbornika. Po določilih republiške ustave pa bodo občinsko skupščino sestavljali delegati, kot so gospodarski zbor, prosvetno kulturni zbor, socialno zdravstveni zbor, enotni zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti. Kjer pa zaradi družbeno ekonomske strukture ni potrebno oblikovati večjih zborov, sestavljajo skupščino enotni zbor zdu-

ženega dela in zbor krajevnih skupnosti. Torej tega odbornika oz. poslanca bodo zamenjale delegacije delovnih ljudi organiziranih v temeljnih samoupravnih skupnostih. Te delegacije bodo temeljni sestavni deli skupščin družbeno političnih skupnosti. Po delegatskem sistemu v novi skupščini ne bo več političnega odločanja in preglasovanja, ker se bo vse bolj uveljavljalo samoupravno sporazumevanje in dogovarjanje. Temeljna samoupravna skupnost je torej osnovna celica, iz katere se delovni ljudje vključujejo v celotni proces samoupravnega sporazumevanja družbenega dogovarjanja in seveda, če bo potrebno, tudi oblastnega odločanja.

Le tako bo lahko delovni človek kot samoupravljaec in nosilec oblasti sprejemal družbene odločitve, to je v svoji temeljni samoupravni skupnosti na osnovi spoznanih in izoblikovanih lastnih interesov in v okviru interesov celotne družbene skupnosti, s katero tvori nedeljivo celoto. Za delegatski sistem je torej značilno, da ljudje sodelujejo v procesu odločanja na določenih ravneh neposredno po svojih delegatih oz. delegacijah kot celota. Morda delegatski sistem po njegovi uveljavitvi in izvolitvi delegatov ne bo tako funkcionalen, kot bi bila naša želja, toda če se bomo v okviru ustave in danih smernic zavzemali za njega, se bo ta naš novorojenček razvijal in živel. Naloga delegacij naj bo zato tudi v tem, da bodo svojim skupnostim omogočile in olajšale oblikovanje svojih interesov, skrbele za medsebojno razumevanje in pravočasno vključevanje v vse faze družbenega dogovarjanja in odločanja. To narekuje potrebo po stalnem spremljanju in vsestranskem spoznavanju vseh bistvenih vprašanj družbene politike, zlasti pa tistih, ki so za posamezne skupnosti večjega pomena. Delegacija naj prav tako na najbolj smotern način obvezuje vse samoupravne skupnosti, da se bo čimveč splošnih družbenih vprašanj uredilo z medsebojnim neposrednim samoupravnim sporazumevanjem in z družbenim dogovarjanjem v okviru družbeno političnih skupnosti. Delegati bodo uspešno o-

pravljali svoje delo le, če jim bomo zagotovili ustrezne pogoje tako v temeljnih samoupravnih skupnostih kot tudi n. pr. v nudenju informacij, statističnih podatkov itd.

V drugi fazi pred volitvami nas čaka najpomembnejše delo. Kot je že uvodoma povedano, bodo delovni ljudje potrjevali kandidate. Nam pa ne more biti vseeno, kdo bo kandidat in kakšne interese zastopa. V tej predvolilni fazi bosta prevzeli odgovorno nalogo socialistična zveza in sindikati. Obe organizaciji se bosta zavzemali za nedeljivost idejno političnih, moralnih in strokovnih kvalitet pri izboranju

kadrov za vodilne družbene funkcije. Delovni ljudje bodo v okviru družbeno političnih organizacij in v vseh drugih oblikah pri izvajanju kandidacijskih in volilnih postopkov ter predlaganju ljudi za javne družbene funkcije zahtevali od svojih kandidatov, da si prizadevajo uresničiti interese delavskega razreda, da se resnično zavzemajo za razvijanje samoupravnega socializma, da je njihov odnos do pridobitev narodnoosvobodilnega boja in razvijanja bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov pozitiven, da se zavzemajo za uresničevanje koncepta splošnega

(Nadaljevanje na 2. strani)

Prisrčne čestitke delavkam Svilanita
za 8. marec DAN ŽENA

Sindikalna organizacija
in uredniški odbor

Akcijski program tekstilne industrije

V preteklih obdobjih, predvsem do sprejema ustavnih amandmajev, smo bili priča razmeroma skromnim integracijskim gibanjem tekstilne industrije v SRS. Svet za tekstilno industrijo Slovenije je v mesecu februarju sprejel akcijski program, ki vključuje integracijo v vertikalni in horizontalni smeri. Akcijski program se naj bi izvajal v okviru poslovnega združenja tekstilne industrije, kot so razvojni programi, programiranje, koordinacija dela institutov, fakultete, znanstveno raziskovalne naloge, skupno vodenje politike izobraževanja, urejanje odnosov med proizvodnjo in trgovino itd.

Akcijski program tekstilne industrije Slovenije in pogojev za uresničevanje tega programa bi se opiral na naslednje pokazatelje: V letu 1974 se predvideva realni porast proizvodnje za 5% s tem, da se fizični obseg proizvodnje v predilnicah in tkalnicah ne bo večal zaradi postopnega manjševanja nočnega dela brez nadomestila, zaradi količinskih problemov pri nabavi surovin zaradi nerešene problematike prodajnih cen itd.

Predvideni nominalni porast celotnega dohodka je 20%, medtem ko se bo akumulacija v absolutnem znesku znižala v primerjavi z letom 1973 zaradi znatnega porasta cen osnovnih surovin in pomožnega materiala ter povečanja izdatkov za interesne skupnosti. Predvideni realni porast obsega proizvodnje za 5% bo šel na račun povečane produktivnosti, od tega približno 3% zaradi modernizacije industrije, kar pomeni, da se število zaposlenih v tekstilni industriji v letu 1974 ne bo povečalo. Re-

alni osebni dohodki na zaposlenega naj bi se povečali le za 4%. Izven tekstilnega združenja pa se morajo zavzeti vsi faktorji za realizacijo planskih predvidevanj in predvsem omogočiti krepitev gospodarske rasti, v organizaciji združenega dela pa se zavzeti za dvig produktivnosti in realnih osebnih dohodkov zaposlenih.

Akcijski program za leto 1974 nadalje predvideva predvsem sredstva za obnovo in modernizacijo proizvodnje, za kar predvideva cca 500 milijonov dinarjev, kar je daleč pod predvidenimi potrebami. Za doseg tega cilja pa je potrebno rešiti nekatere sistemske rešitve, kot so nizka akumulativnost, znižanje carinskih stopenj, uvoz opreme za modernizacijo kot tudi takse pri uvozu, ki zavirajo modernizacijo tekstilne industrije. Ukinitev nočnega dela zahteva še posebne u-

krepe in obveznosti, katerih del bi morala prevzeti tudi širša družbena skupnost. Tekstilni industriji bi morali npr.:

- omogočiti odobritev kreditov pod ugodnimi pogoji za modernizacijo strojne opreme,
- omogočiti uvoz strojne opreme pod ugodnimi uvoznimi pogoji,
- znižati nekatere zakonske obveznosti,
- poskrbeti za sredstva, s katerimi bi se lahko razširila proizvodnja in odprla nova delovna mesta za višek delovne sile,
- zagotoviti uvoz tistih surovin, ki jih ni na domačem tržišču oz. kvalitetnejše surovine zaradi uspešnejšega vključevanja v mednarodno izmenjavo.

V zvezi z nabavo surovin je še vedno odprto vprašanje dvostranskega poslovanja. To poslovanje se odraža v materialnih re-

zervah države in drugih uvoznih podjetjih. Potrebno je ločiti dejavnost direktorije za tekoče oskrbovanje industrije s surovinami od dejavnosti direktorije za potrebe države. Za uspešen izvoz tekstilnih izdelkov mora biti naša tekstilna industrija konkurenčna s tekstilno industrijo razvitih držav. Predvideva se, da se bo v letu 1974 izvozilo na območju SRS za 15% več tekstilnih izdelkov kot leto prej. V dinarjih povedano naj bi izvoz dosegel preko 700 milijonov, predvsem zaradi kvalitete izdelkov, poslovnosti tekstilne industrije, dosedanjih izkušenj tujih partnerjev in neurejenega vprašanja cen na domačem trgu. Organizacije združenega dela tekstilne industrije Slovenije se morajo še posebno zavzeti in razvijati odnose z zahodnimi državami, predvsem pa povečati sodelovanje s socialističnimi državami in državami v razvoju.

Ta akcijski program je dokaj konkreten in vsebinski. Uresničitev vsega povedanega pa bo težko izvedljivo če se za to ne bodo zavzemale organizacije združenega dela. Zelo redno je zaslediti v glasilih teh organizacij razprave o problemih in vprašanjih, s katerimi se srečujejo delavci poslovnega združenja in njihovi člani. Najbrž ne bi bilo napak, če bi se v svetu za tekstilno industrijo poslovnega združenja in njihovi člani. Najbrž ne bi bilo napak, če bi se v svetu za tekstilno industrijo poslovnega združenja srečevali tu in tam tudi delavci iz neposredne proizvodnje.

Politik mora znati vedno ogovoriti

Ko je bil Calvin Coolidge (1872-1933) predsednik ZDA, mu je neki vlomilec očital, da je kot predsednik postavil na odgovorno mesto v državnem aparatu prvega tepca. »Že mogoče«, je dejal predsednik, »toda ne pozabite, da je v tej deželi veliko tepcev; prav je, da imajo tudi oni svoje predstavnika«.

Angleški politik David Liovd George (1863-1945) je odigral veliko vlogo na Versajskih mirovnih pogovorih. Med enim njegovih političnih govorov je iz množice priletela pred njegove noge opeka. George jo je pobral in zaklical: »Oglejti si edini argument naših nasprotnikov!«

Za vaše glasilo

vaši prispevki

Cisterna za tehnološko vodo z učinkovito reklamo

KAJ JE DELEGATSKI SISTEM IN KAJ OD NAS ZAHTEVA

(Nadaljevanje s 1. strani)
ljudskega odpora in družbene samozaščite, upoštevati morajo njihovo dosedanje družbeno politično aktivnost, solidarnost in vzajemnost, odgovorno in uspešno opravljanje delovnih dolžnosti in druge vrline, ki morajo oblikovati človeka — delegata socialistične družbe.

Pri tej akciji pa ne smemo pozabiti na kandidiranje delavcev iz neposredne proizvodnje, žensk in mladine. Po dosedanjem sistemu so bili najmanj zastopani v organih oblasti delavci in žene. Teh napak v našem bodočem delegatskem sistemu ne smemo ponoviti. Brez tako zastavljenega koncepta bi že v začetku, ko bo komaj stopila ustava v veljavo, omajali zaupanje v delegatski sistem.

O delegatskem sistemu na sploh bi se dalo še mnogo več povedati, toda mnogi strokovni in politični članki so manj brani in utrudljivi, zlasti še, če je tematika bralcu nerazumljiva. Poskušal sem zbrati najosnovnejša načela o našem bodočem delegatskem sistemu in njegovem funkcioniranju.

Razgovor s proizvajalci

Predstavljam vam našega dolgoletnega delavca trgovskega zastopnika Stankovič Stevana. Tovariš Stankovič se je ves posvetil svojemu delu in je povsod, koder je hodil častno zastopal delovno organizacijo Svilanit Kamnik. Pri svojem delu je bil vedno iskren, skromen in med našimi kupci priljubljen. Tovariš Stankovič se poslavlja od delovne organizacije, ker odhaja v pokoj. Težko mu je, ko mora zapustiti Svilanit, vendar se mora sprijazniti z dejstvom kot vsak zaposleni, da tudi ta čas enkrat napoči. Za slovo sem ga pozval na razgovor, da bi se še enkrat predstavil delavcem Svilanita. O svoji življenjski poti je povedal naslednje:

Kdaj ste pričeli z delom v Svilanitu?

»Leta 1956 sem se srečal s predstavniki podjetja Svilanit in bil pozvan na razgovor. Vzeli so me na poizkušnjo in mi takoj dali težko nalogo. Skladišča so bila polna nekurantnega blaga. Meni je bil dan nalog naj poskušam to blago prodati. Uspel sem in skladišča so se praznila. Zaradi tega mojega uspeha sem bil po nekaj mesecih za stalno sprejet kot trgovski zastopnik v delovni organizaciji. Poznal sem mentaliteto ljudi, posebno v jugovzhodni Srbiji in Bosni. Vedel sem kaj ženske, posebno muslimanke rade nosijo. Predlagal sem vodstvu podjetja naj izdelajo artikle z orientalskimi vzorci in drugo. Moj predlog so sprejeli in uspeh ni izostal. Lahko rečem, da sem veliko doprinesel k temu, da je podjetje takrat svoje zaloge uspešno prodalo.«

Ljudje včasih mislijo, da trg. zastopniki živijo na veliki nogi. Vprašal bi vas kot izkušnega zastopnika, kaj je pri vašem delu svetla in kaj je temna stran?

»Trgovski zastopnik je vedno na poti in največkrat razdvojen od svoje družine. Potovanje iz kraja v kraj je nevarno, še posebej zato, ker so ponekod slabe ceste in gost promet. Menja vsakodnevno posteljo in tega ne more nihče plačati kot nadomestilo za svojo lastno posteljo. Da-

nes, ko je trgovski zastopnik moderniziran se mu nemalokdaj pripetijo razne neprijetnosti, posebno v zimskem času. Pred leti, ko še nisem imel svojega vozila, sem tudi večkrat ostal na sredi poti, avtobus se je pokvaril, zapeljal v snežene zamete, potniki so obstali in čakali rešitve. Prijetno tudi ni vsak dan brisati kljuge trgovskih hiš. Marsikateri kupec se skriva za zastopniku, toda biti mora vstrajen, ga poiskati in blago prodati.

Kar se tiče nagrajevanja trgovskih zastopnikov, vsaj kar se mene tiče, lahko rečem, da je primerno, ni pa pretirano. Svilanit je sicer dobro stoječe podjetje, zato tudi ni bilo posebnih problemov pri prodaji in spriču tega je bilo tudi ustrezno nagrajevanje.«

Tovariš Stankovič, ali ste kdaj pri vašem delu na potovanju doživeli kakšen prijeten ali neprijeten dogodek?

»Res je, spominjam se primera, ko sem bil v avtobusu in se je ta prevrnil. Poškodovan nisem bil, vendar sem si ta dogodek dobro zapomnil. Nekoč se mi je tudi pripetilo, da sem skoraj zapal za volanom, ko sem potoval v Makedonijo. Toda do nesreče k sreči ni prišlo. Ostal mi bo pa v trajnem spominu dan, ko sem bil pozvan v podjetje na proslavo praznika podjetja in mi je bilo kot delavcu 10 let v podjetju izročeno darilo. Vedno sem se veselil tovarniškega praznika, ko sem prišel med delavce Svilanita, toda čas je tisti, ki posega v človekove želje in tako se tudi moja ne bo izpolnila, ker sem pač izpolnil pogoj za upokojitev in tako 20 letnice kot Svilanitov delavec ne bom dočkal. Mi starejši se pač moramo umikati mladim in prepustiti nadaljevanje tega dela njim.«

Kako gleda poslovni svet širom Jugoslavije na delovno organizacijo Svilanit?

»Povsod, koder sem hodil, posebno v južnem delu naše države, sem bil vedno deležen pozornosti kot zastopnik Svilanita. Svilanit je res poznan tako pri trgovcih, kot pri potrošnikih.

Vedno mi je bilo prijetno kadar sem od naših poslovnih strank slišal dobre besede o Svilanitu.«

Ali bi lahko primerjali katero tekstilno tovarno v Srbiji s Svilanitom?

»Moram reči, da je tudi v Srbiji precej lepih tovarn. Lahko bi primerjal Tekstilno tovarno iz Pirota s Svilanitom. To tovarno je obiskal tudi tov. Bernot in je videl kako so lepo urejeni parki in da tudi ta delovna organizacija posveča vso skrb delavcem. Ta tovarna ima preko 300 poslovalnic in tudi svojo Modno hišo v Beogradu.«

Če bi bil mlad, ali bi se še zaposlil v Svilanitu in si izbral isti poklic?

»Nikoli mi ni bilo žal, da sem zaposlen v Svilanitu in tudi ne bi zamenjal poklica trgovskega zastopnika, ker je bil to moj mladostni sen. Ko sem bil zaposlen kot trgovski pomočnik, me je delodajalec večkrat poslal na pot. V ta poklic sem se vživel in če bi lahko še enkrat zbiral si drugega ne bi zbral.«

Ali bi lahko rekli kakšno kritično pripombo na poslovno Svilanita?

Glasujem za prispevek za razvoj šolstva v občini

Kako varno potujemo v službo?

Kdo ve, koliko ljudi se dnevno že v zgodnjih jutranjih urah odpravlja v službo. Mnogi so si izbrali avtobus kot prometno sredstvo, s katerim se več ali manj udobno prevažajo na delo in domov. Do sedaj še vedno drži ugotovitev, da ni sredstva in načina, ki bi zagotavljal popolno (absolutno) varnost potovanja. Ta pa je nujno potrebna, ker končno ni vseeno, ali bodo koga odpeljali v bolnišnico namesto v službo.

Tokrat smo torej izbrali pot v službo z avtobusom. Ta pot se deli na dva dela: na tisti del, ki ga napravi vsakdo do avtobusa in je za lastno varnost odgovoren sam, in tisti del, ki ga napravi kot potnik z avtobusom. Usoda potnikov je v tem primeru v rokah voznika in sprevednika. Mnogim pa ostane še tretji del potovanja v službo, to je pod od avtobusa do delovnega mesta.

Kakšne nevarnosti spremljajo

človeka vsak dan na tej poti?

Teh je mnogo in prenekateri se spreminjajo v prometno nesrečo. Zakaj? Večina se odpravi od doma po že nekem ustaljenem redu, ki pa mnogokrat prehaja v časovno stisko. Ta silijo ljudi, da pohitijo, ker kot vemo, avtobus ne čaka. Taka naglica odvrta ljudi od potrebne pazljivosti, ko hitijo po cesti ali še bolj, ko hitijo preko nje. Prav tu je skrita past.

Nepredvidno prečkanje ceste

»So bili primeri, ko mi je bilo težko priti k trgovcu, zaradi tega ker mu naročeno blago ni bilo poslano ali pa ne v dogovorjenem roku. Glede kvalitete pa v glavnem nisem imel nikoli težav. Posebno je bilo težko pri izdobi kravat. Pokazal sem vzorce. Trgovec je naročil tako in tako kvaliteto ali desen, toda na žalost so bili primeri, da pri izdobi niso ustrezali deseni ali pa sploh ni odgovarjal vzorec kravate. V takih primerih je zastopniku najtežje priti k trgovcu, ker mora sprejeti razne očitke in negodovanja.«

Imate morda kakšno priporočilo glede poslovnih odnosov Svilanita do svojih strank?

»Glede tega pripominjam, da ne bi rad izjavljala svoja mnenja o poslovni politiki prodaje, toda delovni organizaciji Svilanit priporočam naj gre še naprej tem potom kot doslej in s takšno poslovno politiko bo Svilanit lahko še naprej uspešno prodajal svoje izdelke in se kot tak uveljavljal na jugoslovanskem tržišču.

Pri odhodu iz delovne organizacije Svilanit želim vsem delavcem mnogo poslovnih uspehov in razvoja ter uspehe pri nadaljnjem ustvarjanju.«

Tovarišu Stankoviču se zahvaljujem za njegove besede in želje, ki jih je izrekel delovni organizaciji Svilanit. Tudi mi mu želimo še mnogo zdravlja in da naj, čeprav kot upokojenec, še vedno obišče svojo delovno organizacijo in svoje sodelavce.

Urednik

je v takem času, ko je tudi vidljivost slaba, lahko vzrok nesreče ljudi na poti na delo. Posebno so ogroženi tisti, ki hitijo čez cesto izza nepreglednih mest kot so dvorišča, parkirana vozila ali drugi objekti ob cesti.

Avtomobilisti marsikdaj ne opazijo pravočasno hitečih pešcev, zato tudi ukrepajo prepozno in nesreče so na ta način nezogibne.

Druga nevarnost spremlja potnike pri vstopanju v vozilo. Nepotrebno prepiranje potnikov je že marsikoga spodneslo pod (Nadaljevanje na 4. strani)

Družbeni dogovor o stanovanjski izgradnji

Prav gotovo je družbeni dogovor o upravljanju in gospodarjenju s sredstvi za kreditiranje pomemben člen v oblikovanju nove stanovanjske politike. S svojimi določbami zadeva vsakega interesenta za stanovanjsko gradnjo ali nakup — tako občane, kakor tudi temeljne organizacije združenega dela. Dogovor opredeljuje poglobljena merila in kriterije, po katerih bodo delovni ljudje v združenem delu in občani — varčevalci samostojno upravljali in gospodarili s sredstvi, ki jih združujejo oz. vlagajo v poslovne banke. S favoriziranjem družbeno usmerjene in organizirane gradnje ter z dogovorjeno zazidalno strukturo naj bi pomembno prispeval k smotričiji graditve stanovanj. Njegov socialni pomen je v diferenciranju posojiljemalcev glede na njihovo ekonomsko sposobnost in glede na socialni položaj družin, kar bo pomemben korak k zmanjševanju socialnih razlik in prednosti pri pridobivanju stanovanjskih sredstev. Zato je to nova etapa v samoupravnem uredništvu načel vzajemnosti in solidarnosti na področju stanovanjske graditve.

Povedati je še treba, da je družbeni dogovor zasnovan na delovanju novega stanovanjskega sistema, ki bo omogočal delavcem z nizkimi dohodi, da bodo lažje prihajali do družbenih stebam, do katerih stalno prihaja v družbenoekonomskih odnosih, ga bo treba seveda tudi večkrat dopolnjevati in dograjevati, da bo učinkovito sredstvo za doseganje večjih uspehov na področju stanovanjske graditve.

O načinu in pogojih dajanja posojil samoupravni sporazum določa:

8. člen: Osnova za izračun lastne udeležbe temeljne organizacije združenega dela ali druge organizacije, ki kot posojiljemalec

KAKO VARNO POTUJEMO V SLUŽBO?

(Nadaljevanje s 3. strani)
kolesa avtobusa. Skratka, paziti je treba na vsakem koraku, dokler se niso za nami zaprla avtobusna vrata.

Za lastno varnost začnemo zopet skrbeti, ko izstopimo iz vozila in vse po poti, dokler nismo dospeli do delovnega mesta. S posebno nevarno situacijo se srečamo potem, ko izstopimo iz avtobusa in nameravamo prečkati cesto. V tem primeru počakamo toliko časa, da avtobus odpelje s postajališča. Šele tedaj bomo imeli zadosten pregled. Naj ponovimo že znano pravilo; cesto prečkajmo samo na označenih prehodih! Če pa teh ni v bližini 100 metrov od nameravanega kraja prečkanja lahko prečkamo tudi drugje.

Za lastno varnost v prometu moramo torej skrbeti, ko zapustimo hišni prag in vse dotlej, dokler se ne vrnemo zopet čez domov.

Marjan Metljak

lec želi pridobiti iz združenih sredstev za stanovanjsko graditev pri samoupravni stanovanjski skupnosti posojilo, je razlika med povprečnim osebnim dohodkom na zaposlenega v temeljni organizaciji združenega dela ali drugi organizaciji in povprečnim osebnim dohodkom na zaposlenega v republiki.

Do višine poprečnega osebnega dohodka zaposlenega v republiki plača posojiljemalec lastno udeležbo v višini najmanj 20 odstotkov.

Če višina poprečnega osebnega dohodka v temeljni organizaciji združenega dela ali drugi organizaciji kot posojiljemalcu presega poprečni osebni dohodek na zaposlenega v republiki, se predpiše progresivno višja lastna udeležba.

Prva seja DS TOZD Frotir

Progresivno višino lastne udeležbe določi samoupravna stanovanjska skupnost s svojim splošnim aktom.

S splošnim aktom iz prejšnjega odstavka se tudi določi diferencirana lastna udeležba temeljne organizacije združenega dela in druge organizacije, ki na podlagi družbenega dogovora po 13. členu zakona o programiranju in financiranju graditve stanovanj združujejo višji ali nižji odstotek sredstev, kot je določeno z družbenim dogovorom.

Temeljne organizacije združenega dela in druge organizacije, ki po družbenem dogovoru ne združujejo sredstev za stanovanjsko graditev, ne morejo pridobiti posojila iz združenih sredstev pri samoupravni stanovanjski skupnosti.

Določbe prejšnjih odstavkov veljajo tudi za izračun lastne udeležbe družbeno politične skupnosti kadar ta nastopa kot posojiljemalec s tem, da se za izračun upošteva namesto poprečnega osebnega dohodka v temeljni organizaciji združenega dela ali drugi organizaciji poprečni osebni dohodek v občini.

Poprečni osebni dohodek se ugotavlja po stanju v preteklem koledarskem letu na podlagi zaključnega računa temeljne organizacije združenega dela ali dru-

ge organizacije in statističnih podatkov Zavoda SR Slovenije za statistiko.

9. člen: Osnova za izračun lastne udeležbe delavca ali občana je znesek, ki predstavlja razliko med poprečnim osebnim dohodkom delavca oziroma poprečnim dohodkom občana kot posojiljemalca in poprečnim osebnim dohodkom na zaposlenega v republiki.

Lastna udeležba se glede na znesek, ugotovljen po določbah iz prejšnjega odstavka določa tako, da se od poprečnega osebnega dohodka na zaposlenega v republiki zvišuje progresivno.

Če je v družini zaposlenih neposredna osnova za določanje diferenciacije lastne udeležbe upošteva poprečni osebni dohodek vseh zaposlenih v družini.

sobnosti in od vrednosti standardnega stanovanja.

Vrednost standardnega stanovanja se določi po poprečni ceni stanovanj v občini, ki je bila po podatkih Zavoda SR Slovenije za statistiko ugotovljena v preteklem koledarskem letu.

Za poprečno ceno stanovanj iz prejšnjega odstavka se šteje poprečna cena dvosobnega standardnega stanovanja.

Samoupravna stanovanjska skupnost določi za vsako leto posebej in za vsako vrsto standardnega stanovanja njegovo poprečno ceno v odnosu do cene dvosobnega standardnega stanovanja in poprečno ceno kvadratnega metra največjega oziroma najmanjšega standardnega stanovanja sme znašati največ 15 odstotkov.

Tako določene vrednosti standardnih stanovanj se uporabljajo le kot merilo za dajanje posojil.

27. člen: Da bodo lastna vlaganja občanov za stanovanjsko gradnjo dobila večji obseg in da bo delež zasebnih sredstev za stanovanjsko graditev naraščal hitreje ter skladno z rastjo življenjske ravni, bo za stanovanjsko varčevanje občanov, na podlagi pravilnika o kreditiranju stanovanjske graditve, posebna enota poslovne banke uveljavljala naslednja načela:

- najkrajša varčevalna doba se določi na 24 mesecev,
- najnižja obrestna mera je 1 odstotek na varčevalno vlogo,
- posojilo, za katerega posojiljemalec varčuje, ne more biti manjše od 10.000,— din.
- diferencirano kreditiranje v korist enkratnih pologov.

Kakšna bo odplačilna doba:

28. člen: Odplačilna doba za posojila ne more biti daljša od 25 let, obrestna mera pa ne sme biti nižja od 2 odstotkov odobrenega posojila letno.

Skupna letna anuiteta izračunana na podlagi vseh posojil za isto stanovanje ali stanovanjsko hišo ne more biti nižja kakor bi znašala letna stanarina za to stanovanje ali stanovanjsko hišo, ki bi ijo plačeval posojiljemalec po predpisih o stanarinah.

Ne glede na določbe prejšnjega odstavka plačuje občan, ki izpolnjuje pogoje za delno nadomestilo stanarine anuiteto v višini nesubvencioniranega dela stanarine za stanovanje ali stanovanjsko hišo.

Po preteku 10 let od pričetka plačevanja posojila se obrestna mera za neodplačani del posojila poveča za 2 odstotka.

Določbe prejšnjih odstavkov o odplačilni dobi in o obrestni meri veljajo tudi za temeljne organizacije združenega dela in druge družbene pravne osebe kot posojiljemalce.

Natančnejši kreditni pogoji se določijo s pravilnikom o kreditiranju stanovanjske graditve.

To so nekatere glavne določbe družbenega dogovora o pogojih dajanja posojil za stanovanjsko izgradnjo in vračanje kreditov.

Kakšna je višina posojila:

16. člen: Višina posojila, ki se sme odobriti posojiljemalcu, je odvisna od višine njegove lastne udeležbe ter kreditne spo-

Koliko nas bo stalo ZDRAVJE?

Vsi delavci delovne organizacije, so ob prejemu osebnih dohodkov v mesecu februarju prešli program zdravstvenega zavarovanja ljubljanske regije za leto 1974. V tem programu so navedena izhodišča za financiranje zdravstvenega zavarovanja, značilnosti in obseg zdravstvene dejavnosti. Morda se je kdo od zavarovancev zamislil v vsoto, potrebno za izvajanje zdravstvenega zavarovanja v letu 1974. Skupni izdatki za ta namen so ocenjeni na 1 milijardo 206 milijonov 260 tisoč din ali za 29 % več, kot so bili realizirani v letu 1973. Najbrž je malo zavarovan-

krat brez potrebe zahteva največji obseg zdravstvenih storitev. V občini Kamnik je približno 22.500 občanov. Od tega aktivnih zavarovancev 9.723, upokojenec 2.414 in zavarovanih kmetov brez družinskih članov 787. Kot kažejo statistični podatki, so kamniški zavarovanci dokaj potrošni. Od 17 občin so v potrošnji zdravstvenih storitev na 4. mestu. Primer: Občina Domžale ima 34.120 prebivalcev, Kamnik 22.500. Obremenitev zdravnika v splošni ambulanti Domžale je 7.832, v Kamniku 12.755 (podatek za 1 leto), v šolskem dispanzerju v Domžalah 8.199, a v Kam-

niko zaskrbljujoča. Kako velik narodni dohodek je splaval po vodi! Marsikdo pa v teh zgub-

ljenih dnevih najde tudi osebno korist. Tisti del zavarovancev, ki v resnici racionalno troši sklade zdravstvenega zavarovanja, bi moral ugotoviti, kdo so tisti, ki hočejo živeti na račun tujega dela.

A. K.

Problematika varstva pri delu

V zadnji številki Kamniškega tekstilca je bil objavljen članek o problematiki varstva pri delu. Pred skupščinskim odborom je predlog tega republiškega zakona. Osnutek predvideva večja pooblastila inšpektorjev dela glede mandatnega kaznovanja. V predlogu je tudi določilo, da inšpektor lahko delavca kaznuje z mandatno kaznijo, če ne uporablja varstvene opreme, oz. zaščitnih sredstev. Vprašanje varstva pri delu mora biti naša vsakdanja stvar. Teh nalog se še vse premalo zavedamo, kajti če bi z vso odgovornostjo in tenkočutnostjo skrbeli za izvajanja predpisov varstva pri delu, bi bilo najbrž manj smrtnih nesreč in delovnih invalidov. Glavni odbor RK Slovenije je izdal nekaj člankov in propagandnega gradiva, s katerim se naj bi seznanili delavci. V seriji člankov bomo priobčili nekaj člankov dr. Antona Prijatelja o vzrokih nesreč pri delu.

prav tako v večji nevarnosti, da se bo ponesrečil, če je — utrujen. V normalnem delovnem času in normalnih okoliščinah bo sicer povsem varno opravljal svoje delo. Toda če je dopoldne delal doma ali honorarno šušmaril, bo popoldne v tovarni toliko utrujen, da res lahko pride do nesreče. Utrujenost je seveda manjša, če ročni delavec opravlja dopoldne kako umsko delo (študira za prekvalifikacijo), umski delavec, pa recimo, na vrtu. Zal to največkrat ni tako, ker honorarno opravljamo pač tisto delo, za katero smo usposobljeni, na redno delo pa prihajamo utrujeni.

Hujšo obliko utrujenosti imenujemo izčrpanost. O tej govorimo, kadar iz organizma izčrpamo vse energetske rezerve. Redno se dogaja to po hudih boleznih, najhujšo obliko pa smosrečali v koncentracijskih taboriščih. O izčrpanosti moramo govoriti tudi pri mnogih naših delavcih, ki zjutraj tešči prihajajo na delo, pa tudi pri mladih ljudeh, zlasti dekletih, ki ves svoj zaslužek »nataknejo« nase.

Med okoliščine, zaradi katerih delavec »ne more«, štejemo torej tudi prehrano. Premnogi so si na račun želodca privarčevali hišo ali avtomobil, češ, saj se v žledec tako ali tako ne vidi. Pa ne samo varčnost, temveč zgrešene prehranske navade so morda še v večji meri krive, da se delavci izčrpavajo. Zjutraj prihajajo bodisi tešč ali samo s skromnim zajtrkom na delo, kosijo močno in obilno, večerjajo pa spet le za silo. Kako zelo zgrešena je ta praksa! Zjutraj bi morali jesti dovolj tako v količinskem in kakovostnem pogledu, se pravi: dovolj kalorij in dovolj beljakovin, ogljikovih hidratov in vitaminov z mineralnimi solmi. Seveda pe je pri tej stvari nekaj narobe: dokler bodo delavci morali vstajati ob 3. uri zjutraj in se potem ure dolgo voziti na delo, ne moremo računati, da bi si privoščili krepak in obilen zajtrk. Ne samo zaradi časa, tudi organizem sam ob treh zjutraj ni pripravljen na obilen zajtrk! Delavci torej pridejo na delo brez potrebne delovne energije in povrh vsega še utrujeni! Faktor »ne more« pride potemtako do popolne veljave in vzrok za nesrečo je že tu.

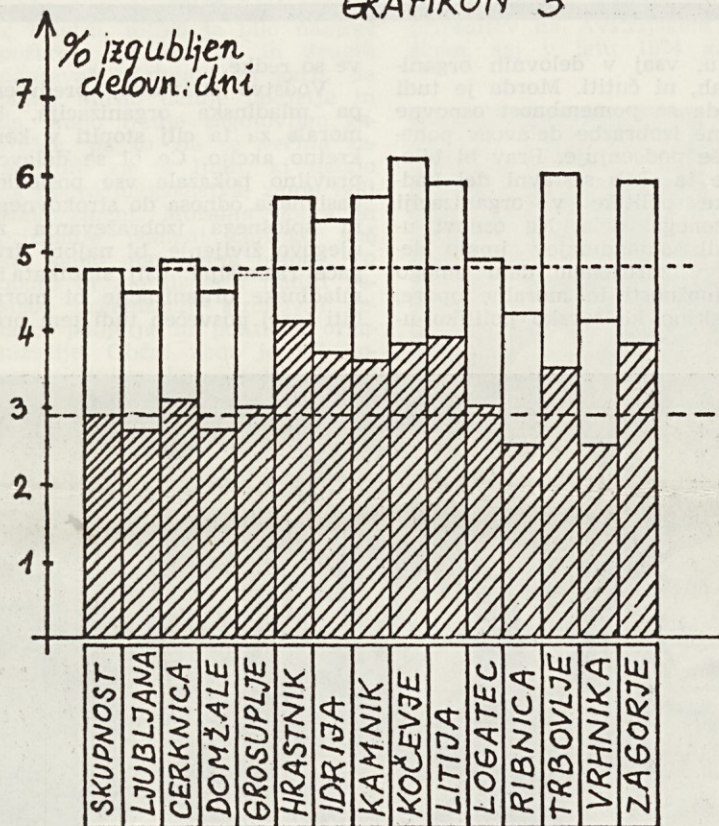
V zvezi z utrujenostjo moramo upoštevati tudi telesno in duševno kondicijo. Slaba kondicija (Nadaljevanje na strani 6)

Nesreče se ne pripetijo, ampak jih povzročimo, zato ima vsaka nesreča svoj vzrok. Ta je sicer subjektivno in objektivno pogojen vendar pa je pri tej nesreči v ospredju bolj subjektivni, to se pravi osebni, pri drugi pa bolj objektivni faktor — urejenost delovnega mesta. Kolesarja, ki ga je povozil avtomobilist, išče npr. izven sebe, v avtomobilu, v resnici pa je vzrok nesreče povsem subjektivne narave. Kriva je bila predvsem njegova nepazljivost in neprevidnost. Osebnih faktorjev kot vzrok nesreče so »delavec ne more«, »delavec ne zna«, »delavec noče«. Pa na sebe.

Vsakdo lahko zahteva od delavca določeno sposobnost, ki jo lahko ugotovi samo zdravnik s temeljitim zdravniškim pregledom. Delovodja ali predelavec ki bi delavca razporedil na delo, pa mora seveda zdravnikove ugotovitve tudi upoštevati. Delavca, ki slabo vidi, ne sme pustiti k cirkularki, človeka z vrtoglavico ne poslati na streho, tistega z naduho pa ne na delovno mesto, kjer je dosti prahu itd. Vid, sluh, vrtoglavica, srčne motnje, pritisk in druge zdravstvene hibe vplivajo na stopnje telesne sposobnosti za delo, delavec zaradi njih ne more opravljati dela, kot bi bilo treba, razen tega pa je prav zaradi tega »ne more« toliko bolj izpostavljen nesrečam.

Delavec »ne more« v redu opravljati svojega dela in je

GRAFIKON 3

LEGENDA:

v breme organiz.

v breme skupnosti

cev, ki bi razmišljali od kod ta sredstva in tako veliki izdatki za zdravstveni standard. Navedena denarna sredstva bodo morali plačati delovne organizacije v sklade za zdravstveno varstvo za zaposlene delavce.

Najbrž je tudi velik del zavarovancev, ki ne vprašajo kdo mora ta ogromna sredstva ustvariti, temveč jih lahko miselno trošijo. Zavarovanci očitajo zdravstveni službi, da jim ne nudi takšnih zdravstvenih storitev, kot bi si jih želeli, zdravstvena služba pa pravi, da mora zavarovancu nuditi, kar pač zahteva, čeprav se pri teh zahtevah velikokrat kaže skromna kulturna raven posameznika, ko veliko-

niku 9.717. Hišnih obiskov letno v Domžalah 500, v Kamniku 627, itd. Število izgubljenih dni zaradi bolniškega staleža je v Domžalah 148.741 ali 4,5 %, v Kamniku 175.163 ali 5,7 %. Od tega v breme delovnih organizacij v Domžalah 87.886 ali 2,7 %, v breme skupnosti pa 60.855 ali 1,8 %. V Kamniku pa je v breme delovnih organizacij 110.062 ali 3,6 procenta in v breme skupnosti 65.101 ali 2,1 procent. V celotni ljubljanski regiji pa je bilo izgubljenih skupaj 3.585.926 delovnih dni in to v breme delovnih organizacij 2.173.962 dni in v breme skupnosti 1.411.964 delovnih dni. Tako velika številka izgubljenih delovnih dni je ne-

(Nadaljevanje s 5. strani)
namreč ima pri faktorju »ne more« pomemben delež. Z zdravim načinom življenja si delavec utrjuje telo in se pripravlja na napore, ki jih od njega zahteva delo. Osebna higiena, šport, počitek, razvedrilo in pravilna rekreacija so najvažnejše prvine zdravega življenja. O športu pa še nekaj besedi! Dokler hodimo v šolo, telovadimo vsaj pri šolski telovadbi, potem pa do odhoda k vojakom nič. Pri vojakih je vsakdanja telovadba pravilo, po prihodu od vojakov se pa človeku največkrat zdi, kakor da je za šport že prestar. Še mnogo

manj se s športom ukvarjajo dekleta, medtem ko poročene žene sploh pozabljajo nanj.

Če delavec »ne more«, je pogosto kriv tudi alkohol. Še vse preveč je v ljudeh živa misel, da alkohol daje moč, pa zavijejo v bife, ko čakajo na vlak ali avtobus, in tudi med delom ga radi zvrnejo šilce ali kozarček. Zlasti mislijo tako težaki, da o tistih, ki delajo v vinogradih, sploh ne govorimo. Alkohol igra važno vlogo pri nesrečah. Že majhna 0,05 promila — zmanjša delavčevo sposobnost za koncentracijo in mu bistveno podaljša reakciivni čas, oboje pa je pri delu, zlasti pri kateremkoli natančnem delu in pri delu ob strojih, ki imajo danes včasih že kar vratolomno hitrost, izredne važnosti. Samo za delček sekunde prepozno umakne delavec roko izpred stroja in že je ob prst, ob roko ali celo ob življenje. Zato je edino pravilno, da vinjenih delavcev ne puščamo k delu, kratko malo prepovedati pa bi morali uživanje alkoholnih pijač med delovnim časom.

DELAVEC NE ZNA:

Zelo pogost vzrok za nesrečo je, da delavec ne zna upravljati stroja. Ne pozna njegovega ustroja in delovanja, zato tudi ne ve za nevarnosti, ki mu tako ali drugače pretijo v zvezi z njim. Pomanjkljivo strokovno znanje je torej resen razlog za nesrečo. Ob nakupu npr. gospodinjanskega stroja dobimo ustrezna navodila, ki nas uče, kako varno delati s strojem. Drugače je v delavnici! Tam je dolžnost tehničnega vodje, da vsakega novega delavca podrobno seznanj s strojem in nevarnostmi, ki mu pretijo, če stroja ne pozna. Pri novih strojih to nalogo še kar zadovoljivo opravijo. Če pa pride delavec k staremu stroju, ki stoji v tovarni že vrsto let in ga vsi delavci poznajo že do obisti, takrat se kaj rado zgodi, da na novega delavca pozabijo in ga s strojem premalo seznanijo ali pa sploh nič. Samo nekaj skromnih pojasnil, prijemov in poskusov in delavec je prepuščen sam sebi. Seveda se to kaj rado maščuje.

»Ne zna« pa ne velja samo za stroje v tovarnah in delavnicah. Mnogo prometnih nesreč se je že zgodilo, ker voznik »ni znal« obvladati vozila. Tudi čisto navadno koso je treba znati vzeti v roko, ne samo zato, da bo rezala, ampak predvsem zato, da ne bo nesreče.

Poleg strokovnega znanja je vežen tudi staž na delovnem

mestu. Šele ko je delavec že nekaj časa delal pod nadzorstvom izkušenega sodelavca, ga smemo pustiti, da pri stroju dela samostojno. Dobro opravljena delovna praksa je odlična zaščita pred nesrečami.

Razen znanja in dobro opravljene prakse pa delo pri marsikaterem stroju zahteva tudi ročno spretnost. Nekaj si je vsak človek nedvomno pridobil, nekaj pa mu je mora biti tudi dane. In če komu ni dano, da bi lahko uspešno in varno delal pri kakem stroju, tedaj tja pač ne spada.

DELAVEC NOČE:

Da, tudi take delavce imamo, ki niti nočejo upoštevati predpisov, kot jih zahteva delo pri stroju. Morda ga to delo sploh ne veseli in odklanja zato vse, kar je v zvezi z njim. Prenekaterokrat seveda ima ta »noče« svoje korenine tudi v delavčevi objestnosti. Njemu se nesreča pač ne more pripetiti, varnostni predpisi so po njegovem samo za nerodne ljudi. Včasih pa delavec noče upoštevati predpisov iz gole trme in so vsa opozorila zaman. Varnostna očala si nadenene le, dokler ga mojster gleda, brž ko odide, si jih potisne zopet

na čelo. Tudi prepire in konflikte med delavci samimi in pa med delavci in njihovimi predstojniki moramo šteti k vzrokom da delavci nočejo upoštevati varnostnih predpisov. Nezadovoljstvo zaradi slabih dohodkov, neurejene socialne razmere, skrbi (kar velja zlasti za delavke matere), neurejeno otroško varstvo in podobno, so vzroki, ki vsak po svoje vplivajo na delavce, da njihovi odnosi do dela niso, kot bi morali biti. Od tod tega, da nočejo izpolnjevati predpisov, pa ni daleč.

— se nadaljuje —

IZOBRAŽEVANJE DELAVCEV

Osnovnošolska izobrazba je pogoj za nadaljnje strokovno izobraževanje in družbeno politično usposabljanje delavcev. V osnovni šoli je, kot ugotavljajo pristojne šolske oblasti, velik ošip. Skoraj tretjina mladih ljudi ne dokonča uspešno osnovne šole, kar pomeni resno oviro za nadaljnje usposabljanje mladine. Osnovna šola je temelj nadgradnje človeka za bogato kulturno in popolnejše življenje v socialistični družbi. Današnji razvoj tehnike zahteva od delavca v delovnem procesu mnogo znanja. Znanje pa še posebej zahteva naša socialistična družba, kajti delovni človek je nosilec, samoupravljalec gospodarskega in političnega življenja. Nesporno je, da se izobrazbena sestava zaposlenih v našem gospodarstvu bistveno ne izboljšuje. Nepopolna osnovna izobrazba več kot tretjine zaposlenih v slovenskem merilu je velika zavora za naš nadaljnji gospodarski in družbeni razvoj. Če se vprašamo, kje so razlogi za slabe učne uspehe, bi na to bilo več odgovorov. Najbrž je prvi vzrok v družini. Zaradi zaposelnosti staršev je vzgoja in pomoč pri učenju otrok prepuščena njim samim. Osnovnošolske ustanove ne izvajajo dosledno svojega prosvetnega odposlanstva, ker je tudi na tem področju opaziti veliko napak. Tretji faktor pa je tudi v tem, da se učenec, ki nima uspehov v šoli prehitro vključuje v delovni proces. S 15 letom prične delati in ker s svojim zaslužkom pristo razpolaga, mnogokrat zaide na napačno pot.

O izboljšanju osnovne splošne izobrazbe je bilo že mnogo izrečenega in napisanega. Temu vprašanju bi morali vsekakor posvetiti več skrbi v delovnih organizacijah. Delavec, ki si pridobi osnovnošolsko izobrazbo, bo uspešnejše opravljal samoupravljalne pravice in obveznosti. Tudi republiški sindikat delavcev v družbenih dejavnostih Slovenije se bo zavzemal za hitrejši razvoj kadrovskega problema za razvoj dopolnilnega izobraževanja učiteljev in za ustrezno družbeno vrednotenje in nagrajevanje učiteljskega dela. Ta problematika je bila že načeta v prvi polovici leta 1972, vendar kakšnega izboljšanja na tem po-

dročju, vsaj v delovnih organizacijah, ni čutiti. Morda je tudi res, da se pomembnost osnovne splošne izobrazbe delavcev ponekod še podcenjuje. Prav bi bilo, da je ta skrb sestavni del kadrovske politike v organizaciji združenega dela. Na osnovi ustavnih amandmajev imajo delavci v združenem delu mnogo več možnosti in moralne opore, da takšno kadrovske politiko u-

ve so redke.

Vodstvo sindikata, predvsem pa mladinska organizacija, bi morala za ta cilj stopiti v konkretno akcijo. Če bi se delavcu pravilno pokazale vse posledice pasivnega odnosa do strokovnega in splošnega izobraževanja za njegovo življenje, bi najbrž drugače razmišljal. Cilj sindikata in mladinske organizacije bi moral biti torej posvečen tudi tem pro-

Kako so zaverovani — mamice z malčki pričakujejo kdaj jih bo poklical dedek Mraz

veljavijo in jo podpro, na drugi strani pa zahtevajo od zaposlenih, da se vključijo v dopolnilni proces izobraževanja. Prav bi bilo, da to problematiko v naši organizaciji združenega dela vstavijo v svoj dnevni red družbeno politične organizacije. Posebej bi se na tem področju morala zavzemati mladinska organizacija, ki bi morala biti pobudnik ter agitator med mladimi, da bi tisti, ki nimajo še končane osemletke, to dokončali.

Ni razumljivo, zakaj je takšen odpor do učenja. So primeri, da se v dopolnilno osnovnošolsko izobraževanje vključijo precej mladih, toda malo jih vzdržijo do kraja. Prav v teh dneh Delavska univerza Kamnik vabi v večerno osnovno šolo. Plakati so nalepljeni po delovnih prostorih, toda zanimanja ni veliko. Z nekaterimi delavci je bil voden celo osebni razgovor, toda prija-

blemom, ne pa da se velikokrat izgovarjajo, da ne najdejo konkretnega in ustreznega dela.

*Letos
praznujemo
25 let
obstoja
in razvoja
Svilanita*

Občni zbor industrijskega gasilskega društva SVILANIT Kamnik

Dne 3. 2. 1974 je bil v podjetju občni zbor gasilcev in gasilk Svilanit. Z letošnjim občnim zborom zaradi slabe udeležbe nismo preveč zadovoljni. Vzroke ne bi morda iskali samo v obveščanju, kajti vsem je bilo važno osebno vročeno in sklic objavljen v Informatorju. Glede udeležbe naj velja kritika tudi strokovnim službam in vodstvom družbeno političnih organizacij, razen predstavniku madine. Najbrž ne more nihče oporekati, da gasilstvo ni samo sebi namenjeno, no. Če v naši organizaciji ne bi imeli primerno organizirane gasilske preventivne in drugih požarnovarnostnih ukrepov, bi nam lahko tovarna že 25 krat zgorela v 7 letih, toliko je bilo namreč požarov na statvah in drugih napravah. Zahvala za skrb, da lahko mirno deluje podjetje in da imajo ljudje zagotovljen zaslužek, pa to, da se večina zaposlenih za te ljudi, ki delajo na področju gasilstva, zanje bolj malo zmeni. Moralna opora in priznanje pomeni človeku več kot samo materialna pomoč. To oporo bi morali prvi nuditi gasilski organizaciji strokovni delavci podjetja in politične organizacije. Občni zbor je bil komaj sklepčen, ker jih je bilo od 34 članov in članic navzočih le 18, od teh na žalost samo dve članici. Poročila poveljnika in predsednika so prikazala delovanje društva v preteklem letu. Program dela je bil v 80 % izvršen, saj so gasilke opravile 366 delovnih ur, gasilci pa nekoliko manj, vendar tudi 240 delovnih ur.

Občni zbor so pozdravili predstavnik občinske gasilske zveze tov. Brlec, v imenu podjetja tov. Ribaš ing. Slavko in v imenu mladinske organizacije tov. Pregl Miha. Po razpravi je bil sprejet program dela za leto 1974 z naslednjimi nalogami:

Gasilsko društvo Svilanit Kamnik naj v letu 1974:

1. še nadalje krepiti in število razvijati gasilsko organizacijo z mladimi delavci in delavkami in jih strokovno vzgaja;
2. skrbeti za požarno varnost in preventivo v delovni organizaciji ter da v letu 1974 organizira gasilski tečaj za novosprejele delavce;
3. najmanj trikrat letno naj se pregledajo gasilske naprave v tovarni;
4. v tednu požarne varnosti naj organizira večje gasilske vaje v sodelovanju enot gasilske zaščite in sosednjimi gasilskimi enotami;
5. periodično naj organizira za novosprejele delavce vaje, kakor tudi obnavlja gasilsko znanje starejših z aktiviranjem gasilskih aparatov in naprav;
6. na cisterni za mehčanje vode se naj napravijo ustrezni priključki za odvzem vode, kar ima izreden pomen za požarno varnost;
7. izvajati je treba strokovne gasilske vaje tako, da bo moška desetina opravila najmanj 150 ur in ženska desetina najmanj 200 ur;

8. gasilske desetine naj nastopajo tako, da bodo sposobne sodelovati na javnih nastopih na tekmovanjih ter se zavzemati za čimboljše uspehe pri tem;

9. organizirati in izpeljati je treba gasilske vaje z eno izmed sosednjih gasilskih organizacij kot primer tesnega in tovariškega sodelovanja;

10. gasilska organizacija mora razvijati in krepiti komponente SLP in obrambnih priprav tako, da pomaga pri teh pripravah in jih prenaša na ostale delavce;

11. organizira naj strokovne ekskurzije k eni izmed najboljših gasilskih organizacij in se morda udeleži velikih gasilskih prireditev na Avstrijskem Koroskem, saj v letu 1974 gasilske

organizacije obhajajo velik jubilej svojega delovanja in obstoja;

12. opraviti je treba preizkus znanja s področja gasilstva za vse vodilne kadre od vodij dela do tehničnega kadra;

13. narediti plan za suhe in mokre vaje;

14. nabaviti tekmovalne značke za obe desetini;

15. v primeru, da občinska gasilska zveza organizira tečaje iz področja gasilstva, naj se ga udeleže v čim večjem številu.

Izvoljen je bil tudi 7-članski upravni odbor. Za predsednika je bil ponovno izvoljen tovariš Franc Grden, za poveljnika pa tov. Anton Jeglič. Tudi novi odbor naj tako uspešno kot dosedanj izpolnjuje svoje poslanstvo na področju požarne varnosti.

Člani gasilskega društva Svilanit na občnem zboru

Zakaj nered pri parkiranju

Vzporedno z razvojem podjetja se veča tudi število zaposlenih. Ti prihajajo na delo vsak na svoj način. Nekateri prihajajo z avtobusom, drugi peš, tretji s kolesi, avtomobili itd. Tako se z razvojem podjetja pojavlja tudi problem parkirišča. Vse do leta 1970 je staro parkirišče še služilo svojemu namenu, nato pa je postalo pretesno. Zaradi tega je bilo med koristniki tega parkirišča že nemalo hude krvi, predvsem v zimskem času. Če primerjamo število osebnih avtomobilov v letu 1970 in 1973, lahko ugotovimo povprečje za dopoldansko izmeno v letu 1970 29 avtomobilov in v letu 1973 že 54 avtomobilov. Zaradi tega je popoldanska izmena vedno težje našla prostor za parkiranje. To pomanjkanje parkirnega prostora pa ni delalo skrbi samo koristnikom, temveč tudi vratarjem. Z ozirom na to, da bosta na novi parceli v bodoče stali tudi menza in upravno poslopje, je bilo zgrajeno parkirišče na skrajnem južnem delu te parcele. Ravno ta oddaljenost pa je vzrok novih neredov in nevarnosti na parkirišču.

Kljub temu, da je parkirišče

flakovano in razsvetljeno, pa delavci nikakor nočejo razumeti, da je to izboljšanje namenjeno njihovim vozilom. Nasprotno! Vozila so razpostavljena vsepovsod. Najmanj pa jih je na parkirišču. Ob teh ugotovitvah se samo po sebi vsiljuje vprašanje: »Zakaj so bila potem vložena tolikšna sredstva v novo parkirišče?« To pa še ni vse. Ta nered povzroča obilico nevarnosti tudi vratarju, ki mora imeti pregled tudi nad tem prostorom. Nikdar ni mogoče prav vedeti, kdo in kaj išče na parkirišču. Vsepovsod so nastavljeni avtomobili domačih delavcev. Ker pa v našem podjetju dela še cela vrsta delavcev, se razume, da so njihovi avtomobili pomešani z domačimi. Da pa bi bila zmešnjavi še večja, so tu še avtomobili strank, ki imajo opravka na upravi ali v trgovini. Poleg tega pa ni redek primer, da je treba na ta prostor sprejeti še tovornjak ali dva, ki čakata na nakladanje ali razkladanje. In kdo naj se potem še znajde v tej zmešnjavi? Zato prosimo vse tiste, katerim je parkirišče namenjeno, naj ga tudi uporabljajo. S tem si bodo prihranili marsikatero neljubo pre-

senečenje, obenem pa s samodisciplino pomagali tudi vratarjski službi, da bo lahko tudi na tem delu izven parkirišča vzdrževan red.

BOGO VRHOVEC

Obisk v IBI Kranj

Po dolgem času se je spomnilo vodstvo DITT-a, da je organiziralo strokovno ekskurzijo. Tokrat je bila ekskurzija namenjena industriji bombažnih izdelkov Kranj. O tej delovni organizaciji je bilo že večkrat slišati pohvalnih besed.

Predstavniki tovarne so Svilanitovce zelo lepo sprejeli. Kot prvi pogovor, da se dober gospodar pozna že po dvorišču in o tem smo se tudi prepričali. Tovarniško dvorišče je bilo lepo pospravljeno in nikjer zabojev papirja ter druge navlake. Takih rekvizitov običajno ne manjka po tovarniških dvoriščih in kotih. Torej prvi vtis pri prestopu tovarniškega praga — dober in pohvalen. Predstavniki tovarne so nas popeljali po obratnih prostorih. Razlagali so nam njihov proizvodni proces, ki je bistveno drugačen kot Svilanitov, čeprav gre za izdelovanje tekstila. Ta tovarna predvsem tke tkanine za posteljne vložke, jogije in drugo.

Obratni prostori so zelo urejeni, priročni in povsod vlada dober red. Omeniti moram, da je v celi tkalnici, kjer je 180 stetev »požmignila« samo ena svetilka. Po obratih ni bilo opaziti sprehajanja ljudi, vsak delavec je na svojem delovnem mestu. Mojstri nimajo svoje delavnice, temveč je delovna miza z ustreznim orodjem v sami tkalnici. Tkalka mojstra ne rabi iskati, ker ji je vedno pred očmi. Ena tkalka posluhuje 18 stetev. Res je, da so statve bolj preproste tvr. pikanoli z žakardi toda tkalka mora biti zelo spretna, da vse obvlada. Kvaliteta njihovih tkanin mora biti zelo dobra, saj velik del proizvodov prodajo na inozemsko tržišče. Tudi z osebnimi dohodki so delavci zadovoljni, kajti dosledno uveljavljajo plačilo po kvaliteti in količini dela. Če tkalka napravi napako na tkanini jo ta lahko stane tudi do 500 din.

Morda moji vtisi niso povsem realni, kajti več ljudi več vidi, zato se že vnaprej opravičujem za kakšen podatek, če ni točen.

Po končanem ogledu smo na skupnem sestanku v tovarni izmenjali izkušnje v delu društva in delovnih organizacij. Vodstvo DITT-a je pripravilo tudi krst treh članov. Vsi so bili sprejeti v organizacijo, saj so opravili izpitne preizkuse. Cel večer so člani in članice pridno trli lan in vlačili suha grla. Tako smo združili prijetno s koristnim v želji, da bi se zopet kaj kmalu opravi kakšen krst novemu članu.

Podjetje „Svilanit“ — mecen kamniške odbojke

V Kamniku ima odbojka že dolgoletno tradicijo. Nikdar ni povsem izumrla. Uspehi v tekmovalnih so nihali, kot so se menjavale generacije igralcev in privrženecv odbojke.

Pred dobrim letom in pol je zopet uspelo ekipi osvojiti prvenstvo slovenske lige in se tako uvrstiti med moštva II. zvezne lige, v kateri nastopajo poleg slovenskih ekip:

1. »Kamnika« iz Kamnika
2. »Fužinarja« iz Raven
3. »Maribora« iz Maribora
4. »Izole« iz Izole
5. »Salonita« iz Anhovega

še moštva izostalih republik:

6. »Interplet« iz Brčkega
7. »Borovo« iz Borova
8. »Željezničar« iz Osijeka
9. »Karlovac« iz Karlovca
10. »Mladost« iz Splita
11. »Zenica« iz Zenice
12. »Cajevec« iz Banja Luke.

S tem, da se je ekipa uvrstila v II. zvezno ligo, pa so nastala vprašanja finansiranja stroškov za potovanja izven meja naše republike, t. j. prehrane, prevoza in nočitev igralcev.

Podjetje »Svilanit« je pokazalo veliko razumevanje za probleme kluba in mu je za vsako tekmovalno sezono odobrilo znesek 20.000.— din pod pogojem:

- da kamniški odbojkarji na svojih dresih in s tem koristijo ugledu Kamnika in »Svilanita«, čigar reklame nosijo na svojih dresih.
- da na svojih letakih za tekme v Kamniku izključno reklamirajo le podjetje »SVILANIT« KAMNIK
- da se na tekmah čim bolj plasirajo in s tem koristijo ugledu Kamnika in »Svilanita«, čigar reklame nosijo na svojih dresih.

V prvem tekmovalnem letu smo pristali v sredini lestvice.

V novi tekmovalni sezoni 1973/74 se je klub že na začetku soočil z velikimi težavami zaradi odhoda treh igralcev na odsluženje vojaškega roka. Eden najboljših igralcev pa ne more nastopati zaradi poškodbe rame. Kljub temu pa so se fantje zagrizeno

borili na tekmah in zbrali 10 točk ter tako zasedli 7. mesto.

Odigrati morajo še razveljavljena tekmo z Mariborom. V slučaju zmage bodo zbrali 12 točk, kar bi bila dragocena naložba za spomladanski del tekmovalja.

Odbojarski klub vodi 9-član-

ski odbor, katerega člana sta tudi tov. Repič in tov. Balantič iz »Svilanita«.

Klub se bori s stalnimi denarnimi težavami in le razumevanje podjetja »Svilanit« mu je omogočilo nastopanje v II. zvezni ligi. Za to pomoč se odbojkar-

ski klub celotnemu kolektivu zahvaljuje in obenem izraža željo, da bi si člani kolektiva v čim večjem številu ogledali tekme, ga s tem moralno podprli in videli, koliko truda je vloženo v vsako zmago moštva.

Kolektiv »Svilanita« želi veliko poslovnih uspehov v letu 1974.

Odbojarski klub Kamnik

Nekaj ugotovitev o spanju

Marsikdo vzdihne, ko mora zgodaj vstati, ker ga ura ne pušči spati. Skupina psihologov je objavila nekaj svojih najnovejših rezultatov o vprašanju sna. Razdelili so jih v 7 točk:

1. Koliko spanja je potrebno človeku? Do sedaj je veljala norma, da je človeku potrebno 8 ur spanja. Najnovejša raziskovanja ugotavljajo pri tem velike razlike. V nekem poročilu iz Škotske je 8% anketiranih prebivalcev izjavilo, da jim zadostuje 5 ur spanja (morda za Škote, ker so skopi). Večini je bilo potrebno 7 do 8 ur, medtem ko je 13% anketirancev izjavilo, da potrebujejo 9 do 10 ur spanja. Kar se torej vidi, je tudi spanje individualna zadeva.

2. Kako se ve, koliko spanja nam je potrebno? — Človek bi moral leči v posteljo vsak večer ob istem času in vstati takrat, kadar se sam od sebe prebudi. Povprečno trajanje sna v tem času bi se lahko štelo za osebno normo.

3. Ali je boljše enkrat dalj časa spati ali večkrat in po malo? Daljše spanje se je pokazalo kot bolj zdravo. Na osebah, na katerih so napravili preizkus, ker so prekinjale s spanjem, se je pokazala močnejša utrujenost. Seveda so tudi tu izjeme, kajti so ljudje, katerim spanje v krajših presledkih bolj odgovarja.

4. Ali se priporoča, da se vleže vedno ob istem času? Priporoča se, če je to mogoče. Najbrž pa ni veliko ljudi, ki bi legli ob istem času.

5. Kaj lahko storimo, da bi se dobro spalo? Mnogi radi berejo pred spanjem, medtem ko se drugi utrujajo pred televizijo. Nekaterim je potrebna glasba ali celo osvetljena spalnica. Skala teh navad je zelo široka in individualna.
6. Ali se priporoča pred spanjem kozarček alkohola? Alkohol pri mnogih ljudeh izziva zaspanost. Takim ljudem lahko služi brez posledic kot sredstvo za spanje. So pa ljudje,

na katere ima lahko nasproten učinek. Eno je gotovo, alkohol v večjih količinah povzroča motnje pri spanju.

7. Kaj je treba storiti, da bi bilo stanje boljše? Paziti moramo na urejeno življenje. Izogibati se moramo pretiranih količin kav, nikotina, alkohola in raznih drog, udeleževati se moramo pri športu in ugotavljati, kateri so vzroki slabega spanja.

V kateri deželi sveta je največ energetskega virov?

Polovica svetovnega zemeljskega plina je v Sovjetski zvezi. Jakutska republika na severozahodu Rusije velja za pravo zakladnico države. Poleg zlata, diamantov in redkih kovin ima ta v letu 1922 ustanovljena republika ogromna ležišča nafte, zemeljskega plina, železne rude in premoga. Kako velika so ležišča vseh teh surovin, je mogoče le domnevati. Geologi so dognali, da leži v tej republiki pod zemljo kakšnih 13 triljonov kub. metrov plina. Skupaj z drugimi odkritji razpolaga Sovjetska zveza sedaj s polovico vsega zemeljske-

ga plina na svetu. Ker se za te surovine že zanimajo Japonci in Američani, ima vlada v Moskvi v načrtu, da zgradi plinovod do Tihega oceana. Okoli 400 km dolg cevovod so že položili na področju zemeljskega plina UST — VILJUSK.

Sovjetska zveza razpolaga poleg tega energetskega vira še z ogromnimi ležišči nafte. V prihodnjih letih bodo v Jakutski republiki pridobili letno dodatno 89 milj. ton, s čimer se bo celotna proizvodnja podvojila. Razen tega obstojajo na področju Culmana bogate zaloge premoga.

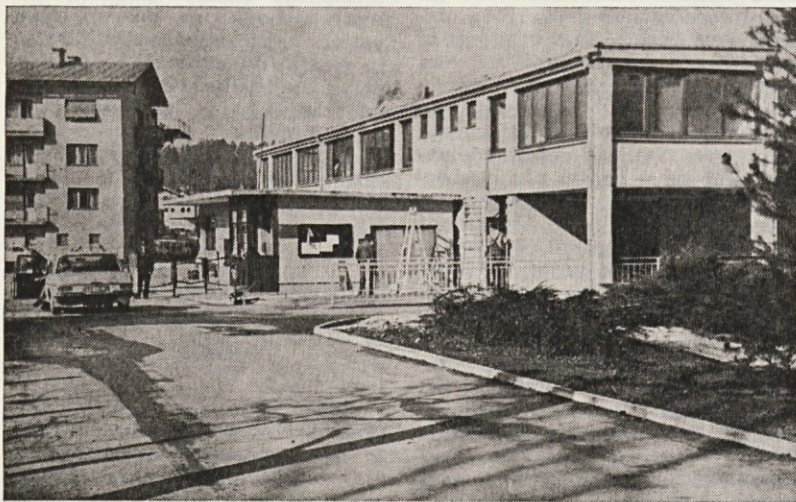
Ali so ljudje zadovoljni?

Zadovoljni niso ne tisti, ki imajo mnogo, in ne tisti, ki nimajo nič. Najbrž so najbolj zadovoljni na svetu Japonci, ki so ponosni na svojo deželo in na svojo ustvarjalnost. Japonska se danes ponaša z mogočno industrijo, toda istočasno so življenjske razmere še zmeraj revne. Stanovanja — imenujejo jih »noseče telefonske celice« — so majhna, tesna in predvsem draga. V glavnem mestu Japonske Tokiu živi milijon družin v enosobnih stanovanjih.

Japonci so kljub vsemu zadovoljni, čeprav je tudi njihova dnevna porcija majhna. Veselijo se že, če lahko v časopisih preberejo, da se zopet nekje Japonska prebija na prvo mesto na svetu. Njihova industrija je močno posegla v naravno okolje, a

jo vse bolj zastruplja, toda še vedno so zadovoljni, kajti sanacija industrije, da bi manj zastrupljala ozračje in vodo, bi zahtevala ogromna sredstva, kar pa bi znatno zmanjšalo akumulacijo japonske industrije.

Kaj na vse to porečemo pri nas? Samo v pomijah je v naši tovarni najmanj vsak dan 2 kg zavrženega kruha. Kritiziramo na vsakem koraku, z ničimer nismo več zadovoljni. Niso redki primeri, ko naš moderno oblečen občan, lastnik najnovejšega tipa osebnega avtomobila, z moderno hišo, vikendom v najboljšem hotelu ali restavraciji pospravlja zrezke in ocvrte piške s kozarcem šampanjca ali dobrega cvička in kritizira socializem. Žalostno toda resnično.

Delovna hala je gotova in čaka na tehnični prevzem

Kadrovske vesti

Pregled stroškov, ki so nastali v zvezi z informiranjem članov kolektiva v letu 1973

POVPREČNA ZAPOSLENOST PO ENOTAH V LETU 1973

DE 10 — šivalnica	— 158,5	+ 1 oseba
DE 41 — konfekcija svile	— 31	+ 1 „
DE 42 — tkalnica svile	— 22	oseb
DE 13 — tkalnica frotirja	— 225	„
DE 14 — konfekcija frotirja	— 65	„
DE 15 — barvarna	— 20,5	„
DE 20 — pomožni obrati	— 41	„
DE 30 — strokovne službe	— 93	„
DE 31 — komerciala	— 26	„
DE 33 — trgovina	— 3	„
DE 43 — uprava in prodaja svile	— 6	„
SKUPAJ	= 691,—	+ 2 osebi = 693 oseb

Da smo v letu 1973 nemoteno prejemali tovarniški časopis »Kamniški tekstilec« in tedensko glasilo »Informator«, preko katerega smo bili vsi člani kolektiva

več ali manj na tekočem z vsemi sklepi organov upravljanja in ostalimi novicami, je bilo potrošeno v primerjavi s planom:

	Plan 1973	Realizacija 1973	Indeks
	1	2	2/1
Skupaj: od tega:	50.000	45.533	91
— tisk	27.000	17.259	79
— papir		3.970	21.229
— klišeji			
Honorarji brutto	23.000	24.304	105

V letu 1973 smo izdali za informiranje 9% manj kot smo namenili v ta namen pri tem, da

je potekalo obveščanje tekoče. Vodja progr. anal. oddelka: Irena Žabkar, dipl. oec.

Vzroki odsotnosti delovne sile za mesece od 1. 1. 1973 — 31. 12. 1973

DE	B do 30 dni	B nad 30 dni	PD	LD	Plač. ID	NI	ŠD	OI	OV	Neplač. ID	Skupaj	% 72/73
10	2368	1233	1218	3012	118	6	14	—	—	89	8058	119
41	301	56	228	609	21	6	27	—	—	5	1253	173
42	231	270	206	551	13	—	—	—	—	5	1276	208
13	2757	542	1618	4404	110	27	132	—	—	32	9622	116
14	966	77	411	1284	56	16	16	—	22	—	2848	85
15	210	66	—	434	24	13	—	—	5	—	752	115
20	486	53	156	842	23	8	2	—	5	—	1575	121
35	234	303	42	351	18	—	—	—	—	—	948	117
34	227	100	68	764	41	3	—	—	7	—	1210	93
32	185	74	75	504	23	—	30	—	—	—	891	116
31	295	11	74	672	16	8	—	—	—	2	1078	110
36	285	68	—	361	16	—	55	—	—	1	786	—
Skupaj	8545	2853	4096	13788	479	87	276	—	39	134	30297	
% 72/73	115	157	116	116	88	124	152	—	185	268	119	

IZID ŽREBANJA NAGRADNE KRIŽANKE KAMNIŠKI TEKSTILEC

Uredniški odbor je prejel 43 rešitev križanke, kar je doslej rekordno število. Kuverte so bile komisijsko odprte in izžrebani naslednji nagrajenci, ki so poslali pravilno rešitev.

1. nagrada Kodrič Anica kravata maks 3-NON
2. nagrada Jenko Ivanka brisača Marita
3. nagrada Palma Marija brisača Fala

Tokrat objavljamo skandinavsko nagradno križanko. Rešitve pošljite uredniškemu odboru v 8 dneh po izidu Kamniškega tekstilca.

Sprejeti na delo:

(za nedoločen čas)

- Rajko Zerovnik v DE 10
- Marija Škerjanec v DE 10
- Dragica Dragaš v DE 13
- Margareta Močnik v DE 13
- Andrejka Slapnik v DE 13
- Jožica Sršen v DE 13
- Marta Štimac v DE 13
- Milica Pirc v DE 13
- Olga Kadunc v DE 14
- Marija Spruk v DE 14
- Dušan Verbič v DE 15 — iz JLA
- Franci Novak v DE 20 — iz JLA
- Marija Podbevšek v DE 34

Zofija Močnik v DE 35
Pepca Žavbi v DE 41
Helena Plahuta v DE 41

(za določen čas)
Stane Marcijan v DE 25

Razrešeni delovnega razmerja:

Helena Slapnik iz DE 13 — med poizkusno dobo
Helena Trebižan iz DE 13 — samovoljno
Mirko Kadunc iz DE 13 — lastna odpoved
Ciril Kemperl iz DE 13 — odhod v JLA
Marija Ganič iz DE — sporazumno
Lovro Pipan iz DE 13 — sporazumno
Sonja Zivec iz DE 13 — sporazumno
Margareta Močnik iz DE 13 — med poizkusno dobo
Stane Marcijan iz DE 35 — upokojitev
Marija Pregl iz DE 35 — upokojitev

NESREČE PRI DELU:

Bogomil Benko iz DE 13 — obratna nezgoda
Andrej Rakoš iz DE 13 — obratna nezgoda
Stojan Repanšek iz DE 20 — obratna nezgoda

POROKE:

Fani Berlic por. ČEVKA
M. rtina Bajc por. ERMAN
Stane Sitar
Zdenka Koderman por. ZAVRL
Zdenko Mihorič
Verč uka Mežek por. DOLENEC
Darinka Učakar por. KALIŠNIK

Na novi življenjski poti jim želimo mnogo sreče in razumevanja!

ROJSTVA

Mariji Podgoršek — sin

Mariji Skornšek — sin
Ivanki Borštnar — hčerka
Jožici Hlastec — hčerka
Cilki Vodlan — sin
Mariji in Stanetu Burkeljca — hčerka
Marjeti Zobavnik — hčerka
Franciški Kočar — sin
ing. Antonu Matelič — hčerka
Milki Sternad — sin

Slavki Rosec — sin
Cilki Dacar — sin
Heleni Vodlan — hčerka
Alojziji Škerjanc — sin
Majdi Mali — hčerka
Marjanu Gregl — sin
Jurčku Erzar — hči

ZAHVALA

Zahvaljujem se vsem, ki so prispevali za venec in spremljali na zadnji poti mojega očeta Krašovec Antona.

Še enkrat, najlepša hvala!

ŠTEFKA PODGORNİK

Dopisujte v naše glasilo!

»KAMNIŠKI TEKSTILEC«
GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI TOVARNE »SVILANIT« KAMNIK
UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR
ODGOVORNI UREDNIK
KONDA ALOJZ
NAKLADA 750 IZVODOV
TISK: »PAPIRKONFEKCIJA« KRŠKO

